

Váš dopis zn.
Ze dne
Čj. ČŠIK-873/24-K
Sp. zn. ČŠIK-S-158/24-K
Vyřizuje Mgr. Eva Nováková
Telefon 607 005 329
E-mail eva.novakova01@csicr.cz
Datum 3. 1. 2025

Statutární město Karlovy Vary
Moskevská 2035/21
360 20 Karlovy Vary

Výsledek šetření stížnosti

Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) prošetřila stížnost na právnickou osobu Základní škola Karlovy Vary, Poštovní 19, příspěvková organizace (dále „škola“) doručenou ČŠI dne 2. 12. 2024.

Stížnost se týkala dlouhodobého neřešení šikany žáka ze strany školy.

Šetření stížnosti vycházelo zejména ze skutečností uvedených ve stížnosti a opíralo se o zjištění v průběhu šetření ve škole dne 19. 12. 2024, o vyjádření ředitele školy (dále „ředitel“), třídní učitelky, výchovného poradce a školního metodika prevence a o analýzu příslušné dokumentace.

Při prošetření stížnosti ČŠI zjistila:

Žák [redacted] je žákem školy od [redacted], ve školním roce 2024/2025 k datu šetření stížnosti je žákem třídy [redacted] (dále „žák“).

Dlouhodobé neřešení šikany žáka ze strany školy

Ve stížnosti je uvedeno, že škola dlouhodobě neřešila šikanu žáka, na kterou v průběhu vzdělávání opakovaně upozorňovali zákonní zástupci žáka. Incident, ke kterému došlo dne 1. 11. 2024, škola dle názoru zákonných zástupců chybně vyhodnotila a žákovi za fyzické napadení spolužáka uložila kázeňské opatření.

Třídní učitelka, [redacted], uvedla, že od předchozích třídních učitelek ani od vedení školy či školního poradenského pracoviště neměla žádné informace o tom, že by byla ve třídě řešena šikana žáka. Dále uvedla, že žák do kolektivu třídy nezapadá. Ve třídě třídní učitelka opakovaně řeší nevhodné poznámky spolužáků týkající se žakovy záliby [redacted] i jeho ostrakizaci [redacted]. Třídní učitelka také sdělila, že na základě žakova sdělení zná jméno žáka, který mu ubližuje. Ve školním roce 2023/2024 vygradovalo nevhodné chování spolužáků vůči žákovi incidentem v hodině tělesné výchovy v září 2023, kdy spolužáci žákovi [redacted]. Dle slov třídní učitelky zákonný zástupce žáka žádal telefonicky asistentku pedagoga, aby tyto opakované incidenty v hodinách tělesné výchovy škola řešila. Dle zápisu z jednání ze

dne 14. 9. 2023 incident mezi žákem a jeho spolužáky projednával výchovný poradce. Předmětem jednání byly „*provokace, nadávky i nevhodné fyzické ataky spolužáků vůči žákovi.*“ Spolužáci žáka byli upozorněni, že se jedná „*o poslední varování, v případě pokračování budou pozváni rodiče a celá situace bude řešena před výchovnou komisí.*“ Na šikanu žáka upozorňovali jeho zákonní zástupci při společném jednání dne 26. 9. 2023 s výchovným poradcem a vedením školy. Ze zápisu z jednání výchovného poradce s žakovými spolužáky ze dne 15. 11. 2023 je patrné, že ponižování žáka stejnými spolužáky pokračovalo, neboť si výchovný poradce do zápisu zaznamenal: [redacted] – *neoprávněná provokace. Nebude se opakovat!!!*“ Na klima nepodporující učení upozorňovali v průběhu školního roku 2023/2024 výchovného poradce a asistentku pedagoga i jiní žáci této třídy, kteří uváděli, že „*se nemůžou soustředit na práci, žáci jim hází věcmi.*“ Výchovný poradce sdělil, že i v aktuálním školním roce ústně řeší ve třídě mezi žáky konflikty, které mají dosah i mimo školu. Dne 1. 11. 2024 se ve třídě [redacted] v průběhu přestávky odehrál další incident, kdy se žák a dva další žáci třídy vzájemně fyzicky napadli. Důvodem bylo, že jeden ze spolužáků [redacted] a druhý spolužák [redacted]. Třídní učitelka tuto skutečnost sdělila bezprostředně po incidentu výchovnému poradci. Protože se incident odehrál v pátek ke konci vyučování, neřešil ho výchovný poradce ihned, ale až s časovým odstupem, kdy jej ústně rozebral se všemi žáky třídy v průběhu jeho vyučovací hodiny. Ředitel se do řešení incidentu osobně zapojil na písemný popud zákonného zástupce žáka ze dne 2. 11. 2024, který ho upozornil na to, že incident byl chybně vyhodnocen a je projevem neřešené šikany žáka. Na základě osobního jednání ředitele se žákem i jeho spolužáky ve dnech 4. 11. a 7. 11. 2024 za přítomnosti zástupce ředitele školy navrhl ředitel třídní učitelce kázeňská opatření pro všechny účastníky incidentu, ta návrh akceptovala a dne 25. 11. 2024 výchovná opatření žákům uložila. Dle sdělení ředitele ve třídě [redacted] následně proběhla třídnická hodina, kterou sám vedl za přítomnosti třídní učitelky, výchovného poradce a zástupce ředitele, kde žákům sdělil, že: „*se mu nelíbí chování, kdy si žáci dělají naschvály.*“ Do data šetření stížnosti ve třídě řešil ředitel dle svých slov další incidenty, které se týkaly např. [redacted].

Škola má v dokumentu s názvem Krizový plán a postup pro řešení šikany (dále „Krizový plán“), jehož součástí je Metodický pokyn Ministryně školství mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení čj. MSMT 21149/2016 (dále „metodický pokyn MŠMT“), popsány varovné signály šikanování spočívající např. „*v posměšných poznámkách na adresu žáka, kritika žáka pronášena nepřátelským až nenávislným nebo pohrdavým tónem, rvačky, v nichž je jeden z účastníků viditelně slabší a snaží se uniknout*“ apod. a jasně nastaveny postupy pro řešení šikany v jejích počátečních i pokročilých stádiích. Školní řád platný od školního roku 2022/2023 obsahuje informace o tom, že zákonní zástupci mají právo na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka, popř. na informace a poradenskou pomoc školy v záležitostech týkajících se vzdělávání jejich dítěte. Dle školního řádu třídní učitel navrhuje uložení výchovného opatření a napomenutí třídního učitele nebo důtku třídního učitele sám ukládá.

Z výše uvedených zjištění ČŠI vyplývá, že škola v průběhu školního roku 2023/2024 přehlížela přímé varovné signály svědčící o tom, že je žák šikanován, i když na ně opakovaně zákonní zástupci žáka, asistent pedagoga, žáci ve třídě i sám žák upozorňovali. Konfliktní situace byly řešeny jednotlivě a různými pedagogy bez návaznosti a informovanosti o výsledcích řešení. Škola nepostupovala podle vlastních pravidel nastavených v Krizovém plánu, spočívajících např. ve svolání výchovné komise, která posoudí, zda se jedná o šikanu a jaký je stupeň její závažnosti, navrhne další postup, práce s celou třídou apod. Nepostupovala ani podle metodického pokynu MŠMT, který popisuje jednotlivá stadia šikany a podrobné postupy jejího řešení. Kromě incidentu z 1. 11. 2024 škola neinformovala zákonného zástupce žáka i ostatních

žáků o jednotlivých incidentech v průběhu aktuálního i předchozího školního roku tak, jak ukládá školní řád. Za výše uvedený incident ze září 2023, který výchovný poradce sám označil jako nevhodný a urážlivý vůči žákovi, nebylo jeho iniciátorům uloženo žádné kázeňské opatření, i když podle školního řádu jsou: „projevy šikanování mezi žáky, tj. násilí, omezování osobní svobody, ponižování apod., kterých by se dopouštěli jednotliví žáci nebo skupiny žáků vůči jiným žákům nebo skupinám (zejména v situacích, kdy jsou takto postiženi žáci mladší a slabší), jsou v prostorách školy a při školních akcích přísně zakázány a jsou považovány za hrubý přestupek proti řádu školy.“ Kázeňské opatření za incident z 1. 11. 2024 navrhl ředitel v rozporu se školním řádem .

Ředitel, výchovný poradce i třídní učitelka v průběhu šetření stížnosti na místě shodně označili stejné žáky, kteří dlouhodobě negativně ovlivňují klima třídy a jsou iniciátory slovních i fyzických konfliktů ve třídě, včetně konfliktů se žákem. Třídní učitelka také připustila, že se spolužáci chovají vůči žákovi nevhodně, ale ne v její přítomnosti. Škola po incidentu ze září 2023 nepřijala žádná opatření spočívající např. v práci s klimatem třídy, dohledu nad žáky před hodinami tělesné výchovy apod. Do práce se třídou nebyl zapojen školní metodik prevence, který se dle školního preventivního programu má podílet na realizaci žádoucích opatření k zamezení výskytu rizikového chování v kolektivech tříd. Pouze výchovný poradce se žákem opakovaně hovořil o tom, zda je vše v pořádku. Škola žákovi nezajistila bezpečné prostředí pro vzdělávání, přestože zjevné varovné přímé i nepřímé signály vykazující znaky šikany ve školním roce 2024/2025 pokračovaly a eskalovaly 1. 11. 2024, kdy došlo k fyzickému střetu mezi žákem a spolužáky. Pedagogové postupovali v rozporu s vlastními pravidly, neodhalili závažnost situace, oběť (žák) nebyla bezprostředně odvedena ze třídy, incident byl řešen s časovým odstupem (4. 11. a 7. 11. 2024), takže nebylo zabráněno svědkům a agresorům domluvit se na stejné výpovědi. Na základě písemné komunikace iniciované zákonným zástupcem žáka ze dne 2. 11. 2024 se incidentem začal zabývat ředitel, který hovořil pouze se žákem a dvěma účastníky konfliktu bez přítomnosti výchovného poradce nebo školního metodika prevence, kteří se dle Krizového plánu mají rizikovým chováním zabývat. Ředitel před uložením kázeňských opatření nepostupoval správně, neboť vyhodnotil pouze informace od žáků přímo zapojených do incidentu. Nezabýval se příčinou konfliktu, ani celkovou situací ve třídě, nevyslechl svědky konfliktu, nesesbíral a neanalyzoval informace od výchovného poradce, kterému žák sdělil, že mu spolužáci dělají přesně to, co nemá rád [redacted], ani informace od třídní učitelky o klimatu třídy. K datu šetření stížnosti ve škole neproběhla ve třídě žádná krizová intervence ze strany školního metodika prevence nebo externí organizace, nebylo zorganizováno sociometrické šetření klimatu třídy, nebyl zvýšen dohled nad žáky ve třídě o přestávkách. Vedení školy ve třídě nevykonalo žádnou hospitační činnost zaměřenou na monitorování klimatu ve třídě.

Škola má jednoznačnou odpovědnost za vytváření a udržování bezpečného prostředí, za ochranu žáků a jejich zdraví a za předcházení vzniku jakýchkoli forem rizikového chování ve škole, včetně šikany. Z výše uvedeného vyplývá, že se pedagogové školy minimálně od školního roku 2023/2024 systematicky nezabývali jasnými a zřejmými signály šikany žáka, nebyla uplatněna vlastní nastavená pravidla ani žádné ozdravné mechanismy pro žáky třídy. Separátní a individuální řešení jednotlivých konfliktů a různý stupeň informovanosti zákonných zástupců svědčí o tom, že škola nemá nastavený funkční systém komunikace, který by zajistil včasný a řádný přenos informací, a měl tak vliv na případná přijímaná opatření.

ČŠI hodnotí stížnost jako důvodnou.

S odkazem na ustanovení § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,

Vám předáváme výsledek šetření ČŠI k dalšímu řízení a zároveň Vás žádáme o zaslání informace o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

S pozdravem

Mgr. Eva Nováková
vedoucí inspekčního týmu

Na vědomí

Základní škola Karlovy Vary, Poštovní 19, příspěvková organizace, Poštovní 1743/19, 360 01
Karlovy Vary
stěžovatel